

Moldavië 2015

Max Maakt Mogelijk

Bună ziua (Goedendag)!

Op zondag 29 maart 2015 vertrekken 5 specialisten (George de Jong, Bram Bol, Rob Boon, Maaike Jansen en Harriëtte Sietsma) voor Stichting Zienderogen en Stichting 'Max Maakt Mogelijk' naar Moldavië, één van de armste landen van Europa.

Gelukkig heeft iedereen de wekker naar zomertijd omgezet en ontmoeten we elkaar volgens planning om 8 uur op Schiphol. Na een voorspoedige vlucht met overstap in Wenen komen we in Chisinau aan. Daar worden we opgewacht door Doina, één van de coördinatoren van stichting 'MAX Maakt Mogelijk'. Ruslan (de man van Doina) en Slavic wachten ons buiten op bij het vliegveld om ons na een goede lunch, naar het hotel in Comrat te

brenghen. Tijdens deze autoreis zien we al een deel van de armoede van het land. Slalomdend om de gaten in de geasfalteerde weg zien we kapotte en onafgemaakte gebouwen. Ook zijn er gele gasleidingen bovengronds aangelegd,

---

omdat het niet precies bekend is waar in de grond gegraven en geboord kan worden. Onderweg zien we dat het vervoer met paard en wagen een gebruikelijk vervoermiddel is en dat er veel honden op straat leven. We rijden verder langs de vele wijngaarden. Moldavië is een land waar een goede kwaliteit wijnen wordt gebrouwen.

Onder het genot van een borrel in een goed hotel in Comrat wordt ons meer en meer duidelijk van de inwoners, economie en historie van Moldavië.

Indrukwekkend om te horen en tegelijk ook triest vanwege de lastige situatie van het land. De meeste ouderen in Moldavië leven van een pensioen van maximaal 45 euro per maand en het salaris voor een goede fulltime baan is zo'n 200 euro per maand. Dit leidt ertoe dat veel jongeren elders in Europa gaan werken.

Daarnaast leidt de werkloosheid voor velen tot depressies en alcoholisme.

Na een goede nachtrust en een ontbijt vertrekken we naar het gezondheidscentrum van stichting 'MAX Maakt Mogelijk' in Borgeac. Na het uitpakken van de spullen en het inrichten van een werkbare ruimte kunnen we beginnen met het screenen van de mensen. De organisatie is 2 maanden geleden begonnen met het opstellen van een lijst met de 500 mensen die in aanmerking komen voor het project.

De eerste ochtend zijn er veel mensen met matuur cataract (staar), waardoor het aanmeten van een bril geen verbetering zou geven en deze mensen worden doorgestuurd naar het spreekuur van oogarts Valerio, die aan het eind van de week deze mensen zal zien. De eerste dag hebben we met een goede start 110 mensen gescreend. Een mooi begin voor de rest van de week. Onze werktijden worden goed in de gaten gehouden en we krijgen een goede lunch en diner gemaakt door de koks van het Max gezondheidscentrum.

Op dag 2 zien we veel kinderen uit de kleuterklassen. Er zijn meerdere mensen met toxoplasmose. Ook een man met enorme lipide cysten. Een mevrouw wil ons een 'poep' op ons gezicht geven. Eerst reageren we verbaasd en daarna blijkt dat

'poep' (Roemeens: 'pup') kus betekent, die ze wilt geven uit dankbaarheid voor de oogmeting. Na de tweede dag kunnen we al een redelijk woordje Roemeens spreken, dus gaat het met de oogmetingen steeds gemakkelijker.

Op dag 3 wordt meer duidelijk hoeveel alcoholisme er werkelijk is. Mannen komen 's ochtends om 10 uur al dronken aan voor een oogmeting. Deze dag kunnen we veel mensen zien waardoor er zelfs extra mensen gebeld worden om te komen. Ook Catharina (verpleegster) haar verjaardag wordt gevierd, wat aan het eind van de werkdag taart en een 'happy birthday' betekent. Na een lange

---

speech van Catharina roept iemand uit onze groep per ongeluk 'Proost!' wat in het Roemeens 'Domkop' betekent. Gelukkig wordt dit snel hersteld door het roepen van 'Sănătate!' (op uw gezondheid).

Op dag 4 hebben we onze target behaald, aan het eind van de dag zijn 506 mensen gescreend. Opvallend zijn de hoeveelheden status na cataractextracties die andere problemen zoals pupil vervormingen of cornea decompensaties hebben veroorzaakt. Om 5 uur zijn we klaar en zijn we uitgenodigd bij een lokale bewoner op zijn boerderij. Door de wandeling van het gezondheidscentrum naar de boerderij krijgen we meer een indruk van het dorp waar we aan het werk zijn. Met trots laat de lokale bewoner zijn werk zien; dieren (zoals kippen, kalkoenen en konijnen), zijn kas met groenten en de wek- en wijnkelder. Aan het eind van dit bezoek krijgen we aardbeienlikeur, wodka en geweekte groente aangeboden. Op dag 5 komt de oogarts om de mensen die we de afgelopen dagen hadden 'doorgestuurd' te onderzoeken. Verder zijn mensen uit de rest van het dorp en omliggende dorpen opgetrommeld om te komen. Het wordt zelfs zo druk dat aan het eind van de dag een aantal mensen worden gevraagd om de volgende dag terug te komen.

Op dag 6 komen we uiteindelijk tot een totaal van 716 mensen! Er wordt voor ons door de medewerkers van het Max gezondheidscentrum een 'bedank-bbq' met speeches en Moldavische wijnen georganiseerd. Er wordt, zoals het hoort, met 'Sănătate' geproost. Na het opruimen en het maken van een groepsfoto wordt het helaas tijd om afscheid te nemen van de medewerkers van het Max gezondheidscentrum. In de avond evalueren we onder het genot van een maaltijd in het hotel de week samen met de coördinatoren van stichting 'MAX Maakt Mogelijk' en kijken we terug op een zeer succesvolle week.

Zo'n 90% van de gescreende mensen heeft daadwerkelijk deze aandacht nodig gehad. Naast de oogartsen bezoeken en de reeds uitgegeven 212 kant en klare

---

leesbrillen, worden er nog 275 brillen ingeslepen en verstuurd. Ook vindt er nog een nazending van 146 kant-en-klare leesbrillen plaats.

Op zondag 5 april 2015 is het in Moldavië palmpasen en reizen we, na een kort kerkbezoek en ontbijt, terug naar Chisinau om het historisch museum te bezoeken en vervolgens in het vliegtuig te stappen. We zijn dankbaar om te mogen terugkijken op een succesvolle maar ook indrukwekkende week!

Harriëtte Sietsma & Maaïke Jansen, 12 april 2015

